

ACC. N:R M. 15997:1-10.

Landskap: *Västergötland* Upptecknare: *Carl Eliasson, Svenjunga*
Härad: *Kind* Berättare: " " "
Socken: *Rudskaved* Berättarens yrke: *lantbr. ö kyrkovald.*
Uppteckningsår: *1964* Född år *1900* i *Rudskaved*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Skogskötsel (enskilda skogar) s. 1-10. LMF 122

16/4-64

Skriv endast på denna sida.

Skogsodling.

Första skogsodlingen som und-
ertogs var den i Rullared —
började under 1910, höljes på initiativ av
skogsvidstyrelsen. Markägaren hade
skyldighet att plantera på förel. av-
verkade skogsmarker. Det var ganska
kostsamme och betungande för mark-
ägaren, det var ej heller säkert att den
som fick bekosta planteringen hade till-
räckligt intresse av den avverkade skogen,
det kunde vara förtjänande ägaren.

Man började sedan även före 1920.
men också mer plantera skog. Planter
och fick man från skogsvidstyrelsen
som även utlånade planter som till-
delades och tillräckligt att gick ordentligt
till väga. Det var ganska och hade som ordentligt.

122

Skogsodling.

Orsaken att man planterade ut
att man under 1800-talet och invid på
vissa platser - kanske mest i Staket
av 1800 och i början av 1900-talet. Ledsen går
mycket illa åt skogen, förk var s. b.
skogspatrone som klippte gårdar och till
lugga ut på mycket skog som fanns på
gårdar och sedan åter frivälja marken.
Myndigheterna var tvungna att tvinga
på skogens återväxt. - Kallbyggen började
planteras mellan åren 1910-1920 allt mer
och mer till i Rindöbyggen, för att sedan
öka orobrutet. Nu för tiden planteras man
som nyss nämnts alla kallbyggen, såväl så
går för långpanne, det blir också för
sjämn tillväxt. Nu på jaktten kan man
troligen ej odla någon skog, utom för som
fanns under 1905 var skiljgen såväl så.

Skogsodling.

Det är en ganska djup historia med skogsodling, men måste ha tid arbets-
kraft, så det blir givetvis kostsamt, och det
är stora arealer. Det finns såkligen både
nackdelar och fördelar med skogsodling
och måste dock åberopa och för-
nya tillväxten, annars skulle skogen
fåga stul reppet. Vore olyckligt.

För i tiden tillgick planteringen
så att t.ex. 7-8 män gick förs och bestod
upp till i marken och samtidigt -
bestod utseende gäs och tung runt om
lidan, så att planterarna såg ordan sked
planteras för gas och luft, som är nöd-
vändigt för att den ska kunna växa och
leva. Efter bestoderna kom de som sitta
plantorna, det var oftast barn på 10-12 år,
och kvinnfolk närmare yngre.

Stoppplantning.

Nå man beskade upp tillorna måste
^{man} beska på alla ena sidan av tillan först på
 lodrätt kant, mot denna kant tyckte man
 sig plantera med ena handen och sam-
 tidigt fyllde igen tillan med den jord
 som uppbakades och trampade till jorden
 runt om plantan. Det var också nöja
 med att man ordnade rötterna på plantan
 väl, de måste där isär noggrant och ej
 ligga ihop i en klump, samt att rötterna
 packades hårt i jorden. Den frö avvinses
 vid plantning, då beskade man inga
 tillor utan beskade endast botten qvartorn
 och ordnade till en liten rund såväl
 ungefär en fot i diameter, jorden måste
 beskas upp väl, sedan satta man frö
 i denna kupa hördt om till grum med en
 kipp och trampade sedan till jorden.

Turukuingjornor.

All antita sakkunnig tjälp Reid utotripling påtrijades holiqen stue aftr 1920, bän i Fekten. Bäntruna av-
vrekade dock gauske mycken skog på
sät bönig, vilket munga gör än idag,
det blis ju då ej friga om annat än galling,
denas anta skogsavrekning är förtastlig,
sakkunnig tjälp bän alltid antiter. —

Sedan till 30 Jul är tillstått antiter om
skogsvärdstyttesens folk Reid stue, av-
vrekningor, vilket man är på gäll för
skyldig till. Funga skogjobbare eller rektas-
handlar eller en del samvetslösa bönder
lämja om de vill i skogarna skulle
skogen bli totalt utrotad. Vid tuggning
av kuskskovviken stimplar ägaren själv,
det blis då i regel icke friga om annat
än till galling.

Lovutskriftsrensor. 1910-1964.

Vid stora avverkningar anlitas man
som främst nämnde skogvaktare från
skogsvårdstyperna för stämpning.

Örnungen skog bör avvecklas för att
finnas plats för ungskog, det är nog
de flesta skogintresseras uppfattning.

Vid utstämpling anlitas en skogvaktare,
man kan även anlita en pensionerad
skogstjänsteman som ett eller två tilläggs-
personer, det är nämligen förbjudet att
vara med i skogen själv. Här man kända
skog brukar skogvaktaren föra protokoll,
de tilläggsmanus gå omkring och
mäter alla träd som äro stora nog samt
meddelar protokolljörarna grovleken på
vissa träd och samtidigt stämplat träden
med en stämpel och eller kottfärg.

Förtäringssvamar. 1910-1964.

Förtäringen kunde ske direkt i form av galling som kalluppning, men kallögg där. Skogbeståndet var glatt och dåligt för att sedan återplantas. Man gjorde så även för i tiden. — —

Omt^{ägaren} skatte gallingen själv utan sakkunnig hjälp blev arbetet sämre utfört, man avvekade för mycket, för de dagliga tiden och till de sista stå kvar. Byggen hade ofta dåligt stivt med kross, han ville därför säga så mycket. Han möjligt för att bittra på sin ekonomi. All avvekade mer och en påbörjat timantning kunde tänad för minst 45 år sedan i gamla stor utskottning, de sista 20 åren han mer skat på mer och mer.

Boarkningarna 1900-1964.

Verktyg som användes vid byggnad av massorad för tiden och även nu av enklaste slag nämligen så s.k. storkis, ett reuligt vassig med bise samt reuliga kuggxor och bockspade.

Man tog massoraden på reutern men bockningen fick man reuta med tillstått fram på reuten då det blev reuare, bocken var nämligen oftast frusen på reutern. Nu för tiden sedan 4-5 år tillstått använde man motor sig ^{vid fyllning}.

Det är i regel yngre storkisbyggare som äter sig byggning, man åker till till och från arbetsplatsen, man kan alltså äta sig byggning på många mils avstånd.

För de 45 till 50 år sedan hade storkisarbetaren ingen bil, han fick då istället lapa in sig på någon bondgård om arbetsplatsen var långt borta.

Massorad användes sedan 1915
2 gamla storkis utskickning.
Storkisens utbyggen.

Skogsbete.

Skogsbete har varit en så gott som
fullständigt övergiven, det förklarar
enbart hos en del skogsbetare som
delvis har skogsmarkerna till betesmark.

Man har nu istället betesvallar som
avlagts på mindre vädfulla marker, även
i skogen, dessa betesvallar skäras ner
noggrant med gödning och kalkning.

Efter 1940 har skogsbete varit en
konst utveckling, det är för deligt nu för
tiden. Man har nu för tiden ^{lokala} plantningar
som kunna skadas av djuren. För ett
60-tal år tillbaka fanns det i skogen
våldiga områden där skogen avverkats
hell och till och ej återplanterats, nu
gräns och här sedan förutsett. Vissa där
går istället, här har nu skogen åter växt upp.

Organisationen.

Skopdagar har anordnats till omkring
avslutet de ^{senast} 6-7 åren. Initiativet kom främst från
från skopvårdstjänsten med förhållanden som
man åstodade deras medlemmar. All skop-
vårdstjänsten i en del fall måste avstå
från att gå ut på arbetet. Omkring 1943 började
man tala om skopågarföreningar till i
Rissne. All nämnda föreningar tillverkar
tyg till skopalling och stämpning till
och till till till.